

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

The Relationship Between Creative Leadership of School
Administrators and Academic Administration in Pilot Schools of
Educational Innovation Area, Satun Province

¹พีรพงษ์ หมื่นหลัก Pheeraphong Muenlak

²จรัส อติวิทยากรณ Jaras Atiwittayaporn

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: Pheeraphong.mue081@hu.ac.th

Received February 19, 2025; Revised April 3, 2025; Accepted: May 21, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2567 การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณ ประชากรเป็นครูในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 444 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้กลุ่มตัวอย่าง 115 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เท่ากับ .931 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ .921 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามเกณฑ์สัดส่วนของสถานศึกษา และใช้การสุ่มแบบง่าย โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดสตูล มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่นและด้านจินตนาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และการแนะแนวอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.832

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research aims to 1) study the level of creative leadership of school administrators in the pilot schools of the Satun Educational Innovation Area, 2) study the level of academic administration of schools in the pilot schools of the Satun Educational Innovation Area, 3) study the relationship between creative leadership of school administrators and academic administration in the pilot schools of the Satun Educational Innovation Area in the academic year 2024. This research is a quantitative study with a population of 444 teachers in the pilot schools of the Satun Educational Innovation Area. The researcher determined the sample size using the G*Power Analysis program, resulting in a sample of 115 people. The reliability of the creative leadership questionnaire was .931 and the reliability of the academic administration questionnaire was .921. The researcher used a stratified random sampling method based on the proportion of schools and used a simple random sampling method by drawing lots without returning the items. A questionnaire was used as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean score, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The results of the research found that: 1. School administrators in the pilot schools of the educational innovation area, Satun Province, the overall creative leadership was at a high level. When considering each aspect, it was found that vision, flexibility, and imagination were all at a high level. 2.

The overall school administrators in the pilot schools of the educational innovation area, Satun Province, were at a high level. When considering each aspect, it was found that curriculum development, learning process development, measurement and evaluation and education transfer, and guidance were all at a high level. 3. The overall creative leadership of school administrators and academic administration of schools in the pilot schools of the educational innovation area, Satun Province, had a high positive relationship, with statistical significance at the .01 level, with a correlation coefficient (r) of 0.832.

Keywords: Academic Administration; Relationship; Creative leadership

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ของประเทศไทย เป็นแบบแผนที่มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ที่ต้องการมุ่งเน้นใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้า พลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสดังกล่าวพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นโดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สำหรับผู้นำหรือผู้บริหารยุคใหม่จึงต้องมีการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงความเป็นผู้นำที่มีอยู่ให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันตลอดเวลา โดยต้องมีลักษณะพื้นฐาน ของการเป็นผู้นำประกอบไปด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นสมรรถนะที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคตที่จะนำโรงเรียนหรือองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทาง จะนำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างชัดเจน (เกศณี กฐินเทศ, 2562) 2) ความสามารถในการยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เป็นสมรรถนะที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (สุทธิชัย นาคะอินทร์, 2561) 3) การมีจินตนาการและรู้จักสร้างภาพขึ้นในใจ เป็นสมรรถนะที่แสดงออก ถึง

การมีกระบวนการคิดในการที่จะเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิม เพื่อหาแนวทางใหม่ๆ ในการหาคำตอบ คิดแก้ปัญหา และคิดตัดสินใจได้อย่างสร้างสรรค์ 4) การสร้างแรงจูงใจ เป็นสมรรถนะที่แสดงออกถึงการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรมีกำลังใจ มีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร และ 5) การทำงานเป็นทีม เป็นสมรรถนะที่แสดงออกถึงการนำบุคลากรสู่การปฏิบัติงานภายใต้เป้าหมายร่วมกัน มีการประชุมวางแผนการ ดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำองค์กรสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน เพื่อความเป็นหนึ่งขององค์กร

โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล มีปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ขาดความชัดเจนในเชิงนโยบาย และขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กระบวนการทำผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีค่อนข้างมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในส่วนของการอธิบายรายละเอียดพฤติกรรมของสมรรถนะที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและชั้นปี ทำให้ส่งผลกระทบต่อกรอบแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน ปัญหาในการวัดและประเมินผล เมื่อนักเรียนมีการโอนย้าย หรือศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่น เวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะมีเพียง 900 ชั่วโมง ทำให้เกิดปัญหาในการเทียบโอนและรับนักเรียนเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ครูขาดความเข้าใจและมีความกังวล เรื่องการทำแผนการเรียนรู้ และการนำไปใช้ในชั้นเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมในการรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านวิสัยทัศน์ 2. ด้านความยืดหยุ่น 3. ด้านจินตนาการ และด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จากการสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ด้าน 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา 4. ด้านงานแนะแนว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 โรงเรียน มีประชากรรวมทั้งหมดจำนวน 444 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้กลุ่มตัวอย่าง 115 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .960 ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .931 และด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .921 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วนของสถานศึกษา และใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement)

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียด เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามขอบข่ายและภารกิจงานด้านงานวิชาการ 4 ด้าน สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Five rating scale) (Likert, 1967)

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยพิจารณาโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) สำหรับแบบสอบถามงานวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ทั้งหมด 28 ข้อคำถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .931 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามขอบข่ายและภารกิจ การดำเนินงานวิชาการ 4 ด้าน ทั้งหมด 20 ข้อคำถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .921 และแบบสอบถามทั้ง ฉบับ ทั้งหมด 48 ข้อคำถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .960

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยมหาดไทย ถึงต้นสังกัดโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เก็บ รวบรวมมาทั้งหมด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและ สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความ ถูกต้องของคำตอบในแบบสอบถามในแต่ละชุด ได้จำนวน 115 ฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มี ความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS และ SPSS Amos และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (Index of item Objective Congruence) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และค่าเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (1990) และสถิติที่ ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ดังที่ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของครูต่อ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 115 คน โดยภาพรวม 3 ด้าน

ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. วิสัยทัศน์ (Vision) X1	4.43	0.61	มาก
2. ความยืดหยุ่น (Flexibility) X2	4.36	0.63	มาก
3. จินตนาการ (Imagination) X3	4.37	0.63	มาก

รวม	4.38	0.62	มาก
-----	------	------	-----

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเชิงสร้างสรรค์ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.61$) รองลงมาคือ ด้านจินตนาการ ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.63$) และ ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.63$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำนวน 115 คน โดยภาพรวม 4 ด้าน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตร Y1	4.40	0.60	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ Y2	4.43	0.59	มาก
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา Y3	4.38	0.47	มาก
4. การแนะแนว Y4	4.38	0.41	มาก
รวม	4.40	0.44	มาก

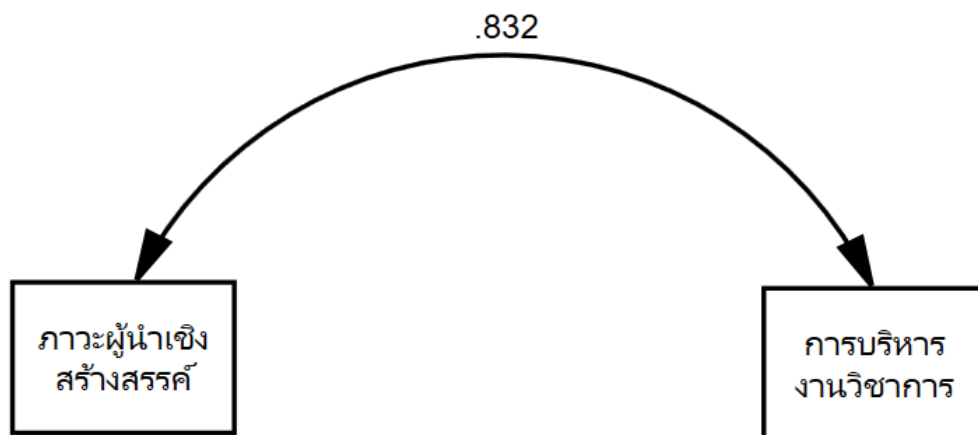
จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.44$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.59$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.60$) และการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษาและการแนะแนวมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.47$ และ $\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.41$ ตามลำดับ)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ดังตารางที่ 3 และภาพที่ 1

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม

	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม (Y)			
	r	Sig.	ทิศทางความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม (X)	0.832	0.000**	ทางบวก	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวม

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม (X) กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ในภาพรวม (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .832^{**}$) ซึ่งเมื่อแสดงให้เห็นว่าเมื่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่สามารถมององค์กรไปสู่เป้าหมาย ผู้บริหารให้ความสำคัญในการวางแผนและกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา กำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต และสร้างการมีส่วนร่วมจากบุคลากร ในด้านจินตนาการ ผู้บริหารแสดงความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีเจตคติที่ดี พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เปิดรับความคิดเห็นใหม่ๆ และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม โดยรวมแล้วผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ผ่านการวางแผน สร้างแรงบันดาลใจ และมีความยืดหยุ่นในการบริหาร จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสุทธิชัย นาคะอินทร์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่าควรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1) มีการวิเคราะห์เป้าหมายที่ชัดเจน 2) มีการสร้างแรงจูงใจ 3) มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ 4) เข้าใจวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์ 5) มีการวางกลยุทธ์ 6) สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับองค์กร 7) ให้บุคลากรในหน่วยงานมีอำนาจในการตัดสินใจ 8) สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน 9) ไม่ยอมแพ้ และ 10) ยึดหลักความสำเร็จของงาน ผลลัพธ์ที่ได้คือ ความสำเร็จของพวกเรา จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะแรกที่ผู้นำต้องมี คือ การวิเคราะห์เป้าหมายที่ชัดเจน เมื่อเป้าหมายชัดเจนก็จะมองเห็นช่องทางในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จได้ง่ายขึ้น (สุทธิชัย นาคะอินทร์, 2561) และสอดคล้องกับแนวคิดของรอชียะห์ ลาเต๊ะ ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการจูงใจ ประสานและนำบุคลากรไปสู่การสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีแรงจูงใจ และความไว้วางใจ ด้วยวิธีการหรือแนวทางที่ใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยผลจากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจินตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ด้านความยืดหยุ่นและด้านแรงจูงใจ ตามลำดับ (รอชียะห์ ลาเต๊ะ, 2561) ดังตัวอย่างนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะณัฐ หมั่นวงศ์ ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ด้านจินตนาการ และด้านความยืดหยุ่นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย (ปิยะณัฐ หมั่นวงศ์, 2564)

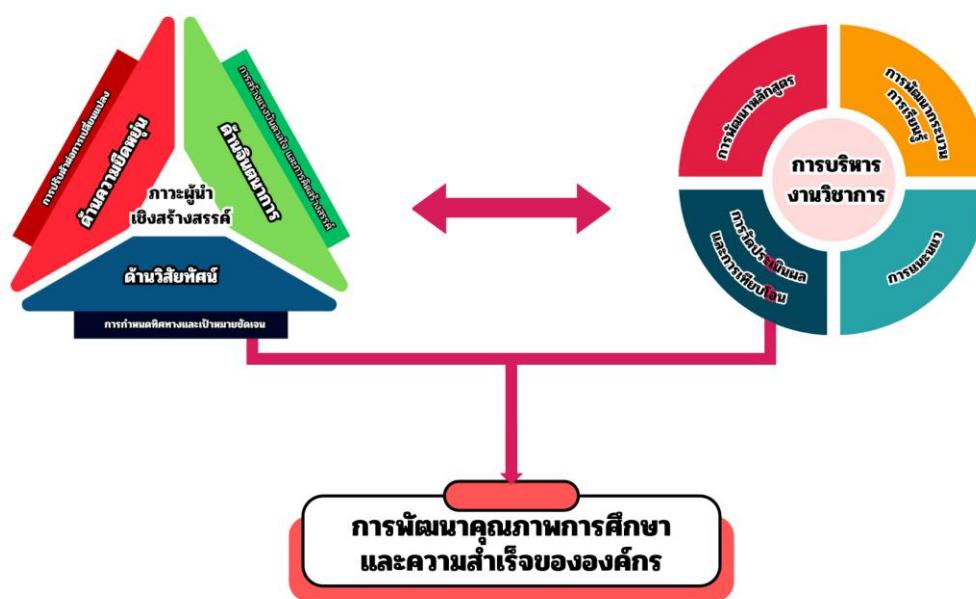
2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนนาร่องพื้นที่

นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ กระตุ้นให้ครูวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาทักษะกระบวนการคิด และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เน้นการประเมินตามสภาพจริง และส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ในส่วนของการแนะแนว ผู้บริหารให้ความสำคัญกับกระบวนการแนะแนวโดยส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงบทบาทการแนะแนว สร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงการนิเทศและติดตามการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยสรุปบทบาทของผู้บริหารครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างองค์รวม ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ไปจนถึงการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างรอบด้านซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมัลลีย์พร สาวีสัย ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นับตั้งแต่งานด้าน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้งานด้านการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรการวัดผล ประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การวิจัย งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายในและงานอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดีมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (มัลลีย์พร สาวีสัย, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา โกสั่นเทียะ ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (กรรณิกา โกสั่นเทียะ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลได้ องค์ความรู้ใหม่เป็นความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการเกิดจากการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน วางแผนอย่างเป็นระบบ และวิเคราะห์บริบทสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารต้องมีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดี และความสามารถในการสร้างแรง

บันดาลใจให้บุคลากร ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน 3) ผู้บริหารต้องความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การเปิดรับความคิดเห็นใหม่ ช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการ 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการแนะแนว ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำพาความสำเร็จไปสู่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จขององค์กร

บทสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.832 เมื่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ผู้บริหารควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทุกระดับ พร้อมทั้งฝึกฝนการคิดนอกกรอบและการหาทางออกที่สร้างสรรค์เมื่อเผชิญปัญหา นอกจากนี้ควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทดลองวิธีการใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความยืดหยุ่นในการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และด้านการแนะนำมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีการในการเร่งพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในสองด้านนี้อย่างเร่งด่วน โดยควรจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาระบบการเทียบโอนผลการเรียนให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐาน รวมทั้งควรจัดให้มีครูแนะแนวที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. องค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมการอบรม สัมมนา และกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรม จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารสถานศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์หรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและงานด้านอื่นๆ ของผู้บริหารในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความหลากหลาย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา โกสั่นเทียะ. (2563). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยครูสุริยเทพ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เกศณี กลิ่นเทศ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปิยะณัฐ หมั่นวงศ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พัทลุงเขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.

มาลัยพร สาวิสัย. (2562). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
รำไพพรรณี.

รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

สุทธิชัย นาคะอินทร์. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564.
https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). รายงานการศึกษากระบวนการและผลการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา. <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/2076-file.pdf>

Cronbach, L.J. (1990). *Essential of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper
Collins.

Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York:
McGraw-Hill.

